

25301/2512

פרוטוקול מס' 8

מישיבה של ועדה משותפת (של ועדות החוקה, חוק ומשפט, ופנים
ואיכות הסביבה) לענין שינוי הטיפול במקרי אונס
יום ג', ב' בשבת, 10 בינואר 1978, שעה 12.30

נ כ ח ו:

חברי הוועדה:

ש. אלוני - היו"ר
ש. שטרן-קטן
מ. וירשובסקי
ק. כהנא
ה. זיידל
י. יצחקי
ת. אשל

מוזמנים:

י. קרפ ()
ל. שוקרון () - משרד המשפטים
ד. גולדפרב ()

מזכירת הוועדה:

ר. מלחי

ר ש מ ה:

מזל כהן

סדר-היום: דיון בסיכום ההצעות שהוגשו לוועדה.

דיון בסיכום ההצעות שהוגשו לוועדה

היו"ר ש. אלוני:

אני פותחת את הישיבה. אני מבקשת
אתכם לפתוח את התיקום. בתיקים
מונח סיכום בצורת טבלה שהכינה בכשרון ובחריצות רחל על ההצעות השונות
שהובאו ואתם תראו שזה מחולק לפי: המציע וצורות הטיפול השונות. לפי
החומר הזה צריך לקבוע מודל אחד או שניים או שנציע דבר נוסף או אחר,
כאן מוכנסת למעשה גם ההצעה שהבטיח להגיש ד"ר הורוביץ בקשר למוקדים
טיפוליים על כמה נושאים שונים שמחייבים זאת.

נתבקשתי לבקש מחה"כ אורה נמיר
שעמדה בראש הוועדה למעמד האשה חומר ביחס לנערות במצוקה. אבל הואיל
והם השקיעו הרבה מאד עבודה, הם רוצים בלעדיות על פרסום החומר והם
יעבירו את הפרק הזה רק לאחר שיפרסמו אותו. אם יש שם דבר שלא הגיע
אלינו, אולי בשלב מאוחר יותר נעזר בו.

תרשו לי קודם כל להודות לרחל
על העבודה היפה שהניחה כאן ונבקש אותה להסביר לנו מה היא הכינה כאן.

ר. מלחי:

אין כל כך הרבה מה להסביר.
נתבקשתי להכין מודלים שונים
שהוצגו בפני הוועדה. כאשר בדקתי את זה, ראיתי שהמודלים לא שלמים
ואני רכזתי את זה לפי שלוש קטגוריות: טיפול במשטרה, טיפול בבית-החולים
וטיפול סיעודי, ולפי גורמים שונים רכזתי את כל ההצעות שהובאו בפני
הוועדה.

קודם כל לגבי מה שיש פה - זה לא
צטטות של הדברים כפי שהוגשו, אלא זה מופיע בסגנון שלי בצורה מקוצרת.
החומר המלא נמצא בפרוטוקולים ובתיקים. אני מקווה שהקיצור שעשיתי
לא על חשבון הדיוק. מה שחסר כאן הן ההצעות שלא נכנסות לשלוש
הקטגוריות כמו הצעתה של חה"כ אשל לכלול את המשטרה הצבאית.

ח. אשל:

הצעתי הצעות שונות שלא מופיעות פה.

ר. מלחי:

אתך הסליחה. התייחסתי לחומר שהוגש
בפני הוועדה.

היו"ר ש. אלוני:

יכול להיות שאת תפתחי ותביאי את
ההצעות שלך.

ש. שטרן-קטן:

הנאום שלה ישנו בתיק.

ר. מלחי:

רכזתי את ההצעות של הגורמים השונים
שהובאו בפני הוועדה. באמת חסרות
פה הצעות כמו לכלול גם את המשטרה הצבאית, כמו תחבורה לישובים רחוקים.

היו"ר ש. אלוני:

לפני שנכנס לדיון במודלים, נדמה לי
שהסכמנו על כמה נקודות שבהן לא
היו חילוקי דעות והן: נקודה אחת שהזכירה עכשו רחל, שכל הדברים
שאנחנו אומרים ביחס למשטרה חלים גם על המשטרה הצבאית.

ועדה משותפת (של ועדות החוקה, חוק ומשפט, פנים ואיכות הסביבה) לענין שינוי הטיפול במקרי אונס - 10.1.1978

היו"ר ש. אלוני: דבר שני, הדרכה לרופאים כיצד ואיך לבדוק, היינו, להשתמש בקורסים. הוסכם להמליץ שהשוטרים יקבלו קורס. מציעים שהם יהיו בעלי מקצוע קבועים לענין זה כדי לתת מידע רחב יותר בתחום הטיפול התנהגותי ולפתח בהם רגישות רבה יותר לקרבן האונס. אם מישוו מכס רוצה להעיר הערה לענין זה, בבקשה, כי אנחנו רוצים לקבוע את השלבים לקראת הכנת המסקנות.

ש. שטרן-קטן: אני לא כל כך חסידה גדולה של קורסים. אני יודעת ששולחים אנשים ליום עיון, שומעים הרצאות, מקבלים מידע וזהו זה. אני הרבה יותר בעד הדרכה רצופה. כלומר, כאשר אנחנו נפעיל מודל אחד מן המודלים, או נסכם על הפעלת אחד המודלים, במקביל נחליט על קיום הדרכה ישירה לקבוצות השוטרים שעוסקים בזה או שזה תפקידם במסגרת המשטרה, לדון בנושא, לנתח את הבעיה על סמך המקרה, איך להתייחס לזה, מה הרקע הפסיכולוגי או החברתי של הנושא. כלומר שזה באמת ישמש לאנשים האלה מין תדריך מעשי ואז אני מקווה שהם יפיקו תועלת רבה יותר מהתדושה שיתנו אנשי המקצוע, ואני בהחלט בעד זה שאנשי מקצוע יעבדו עם אנשי המשטרה כדי שהם יוכלו להשען עליהם. ההדרכה נראית לי משמעותית יותר מקורס.

היו"ר ש. אלוני: הסברתי את עצמי לא נכון. אני רוצה להרחיב את הדיבור.
1. ביתם לכל בתי-הספר לרפואה ושוטרים, שזה יהיה בקוריקולום שלהם.
2. אלה שעוסקים בשטח יקבלו את ההדרכה. ההדרכה שהם מקבלים אינה במקום התפקיד שצריכים למלא כל הגורמים האחרים.

על כל פנים, אני חושבת שאין חילוקי דעות, משום שזה יהיה מלווה בהנחיות ותקנון ואת כל זה צריך להדריך ולהסביר כיצד למלא אותם.

ה. זיידל: אין לנו מה להעיר.

היו"ר ש. אלוני: למעשה זה בתחום הסיכום.

שמענו בדברי המשטרה התנגדות שבזמן החקירה יהיה שם אדם סעודי לנושא הזה. הם מעדיפים בת"א את אנשי מפלג הנוער על עובד סוציאלי או פסיכולוג. בכל ההצעות של המשטרה, אפילו בהצעות החדשות, הם מתנגדים שבעת החקירה יהיה נוכח אדם נוסף אם זה ידיד, קרוב או עובד סוציאלי. מה עמדת הוועדה על הנושא הזה? האם עמדת הוועדה כדעת המשטרה? אם לא, מי צריך להיות, כיצד לגייס אותו, מתי צריך להזמין את האיש וכו'. אולי נתחיל בשאלה הזאת, באה בחורה למשטרה, מה עושה המשטרה?

ת. אשל: אני הייתי רוצה לברר אם ההנחיות הקיימות הן באמת בפועל במשטרה או שאלה הן שאיפות של המשטרה?

היו"ר ש. אלוני: הן חדשות לגמרי. זה לא חשוב אם זה בפועל או לא בפועל. אני חושבת, כמו שהם מציעים, זה לא מספק אותנו.

ועדה משותפת (של ועדות החוקה,
חוק ומשפט, פנים ואיכות הסביבה)
לענין שינוי הטיפול במקרי אונס -
10.1.1978

ח. אשל: מבחינת השיטה, מאחר ואני העליתי את הנושא הזה, נדמה לי שהנכון הוא להגיש הצעות שהוצעו בשם חברי הכנסת גם במסגרת הניר הזה. זה דבר אחד.

דבר שני, הייתי רוצה לדעת איך אנחנו רוצים לנהל את הדיון הזה, האם לעבור על כל הנחיה והנחיה ולבדוק אותה? גם בענין מפלג הנוער יש לי דעה. או שניגש לכל נושא ונושא, נגיד אם מוסכם עלינו ונעבור לשני ואז תצטרף קבוצה של המלצות ונדע איך עוברים מדבר לדבר. אני פשוט לא יודעת איך לגשת לדיון.

ק. כהנא: הבעיה הראשונה היא זאת שהעלתה יו"ר הוועדה, מה קורה כשבאים למשטרה, האם משאירים את זה במשטרה או מעבירים לבית-החולים מיד, דואגים שיהיה בכל מקום בית-חולים. נדמה לי שזאת השאלה היסודית וממנה נובעות שאלות אחרות, כמו האם צריך דווקא להמליץ על חוקרת או לא. עלינו להחליט קודם מהי ההמלצה בשאלה העיקרית הזאת.

ה. זיידל: לפי דעתי אנחנו צריכים לטפל לפי סדר הגשת החומר. הוא מאורגן ומסודר יפה מאד.

לא הייתי מבקש את רשות הדיבור לולא הערתה של חה"כ אשל. אני אומר את זה מתוך נסיון שיש לי. אני יודע שתמיד הכנת החומר מוטלת על מזכירת הוועדה. במקרה הזה היא עורכת-דין והיא הכינה את זה יפה מאד. אלא מה? אני חושב שרצוי במקרים כאלה לתאם את הגשת ההמלצות עם חבר הכנסת שהגיש את ההצעה לסדר-היום. אבל זה עדין לא מאוחר, אנחנו רק מתחילים היום. אני בטוח שחה"כ אשל תתרום את תרומתה הנכבדה לנושא הזה מקריאת המסקנות.

היו"ר ש. אלוני: השאלה היא באיזו שיטה עובדים, ופה יש שתי אפשרויות: "שירות

אחת, הולכים באופן כרונולוגי, באה בחורה למשטרה, מה קורה אז? נקבע מה אנחנו חושבים. נניח שהיא נכנסת לבית-חולים, מה קורה בבית-החולים ומה ההמלצות כאשר היא באה למשטרה? צריך להחליט אם אנחנו בעד זה שמיד יטלפנו לעובד סוציאלי ויביאו אותו והנאנסת תישאל: את רוצה את עזרתי, והיא תחליט.

אנחנו נלך עם ההמלצות האלה, לפי דעתי, בשיטה הכרונולוגית של האירוע. נדמה לי שזה יקל עלינו. אני מבינה שזאת גם דעתו של חה"כ כהנא.

י. קרפ: אני בהחלט חושבת שהיה כדאי לברר באופן כרונולוגי מה היה עדיף. אם הוועדה רוצה לצאת עם מסקנות מעשיות, לא היה רצוי שהיא תמליץ על מודלים כלליים, אלא היה כדאי להשתדל לתאם את המודלים למציאות, כלומר לחלק את הארץ לאזורים ולמצוא את הפתרונות המעשיים לכל אזור ואזור.

ועדה משותפת (של ועדות החוקה,
חוק ומשפט, פנים ואיכות הסביבה)
לענין שינוי הטיפול במקרי אונס -
10.1.1978

י. קרפ:
אני חושבת שדבר זה צריך להיות
בשיתוף פעולה עם המשטרה, כלומר
צריך לבקש מהם, אחרי שהוועדה תחליט לעצמה מה נראה לה כאופטימלי,
מה ניתן ליישם, איפה ניתן ליישם ולפי זה יכול להיות שאפשר יהיה
לכוון את המשטרה ליישום התכנית שלנו. אבל לא היה כדאי להמליץ על
מודל אחד אח"כ יצטרכו לשבור את הראש איך ליישם אותו, אלא ללכת
בכוון המעשי, מה אפשר ליישם ואיפה.

היו"ר ש. אלוני:
אני חושבת שאין חילוקי-דעות
שאנחנו לא צריכים להיות כבולים
למודל אחד. אפשר לומר: א', ב', ג', מה עדיף ומה ניתן לעשות.

ש. שטרן-קטן:
אנחנו יכולים להחליט על מודל
מסויים ולבחון אותו. אנחנו מציעים
מודל אופטימלי. יחד עם זאת אנחנו מתחשבים באפשרויות המקומיות ומציעים
אז אלטרנטיבה. נניח שאנחנו אומרים: הבחורה מגיעה למשטרה, הדבר
הראשון, מפנים אותה או מלווים אותה לבית החולים, ואם בית החולים
במרחק רב, מה יכולה להיות האלטרנטיבה באותו אזור גיאוגרפי. אז
יש לנו מודל ויש לנו אלטרנטיבה בתחום מסויים לכל מקרה.

היו"ר ש. אלוני:
אני מציעה שנתחיל להתייחס לנקודה
הראשונה, מה קורה ברגע שהמתלוננת
באה למשטרה, ובמקביל לזה צריך לחשוב, האם כל מתלוננת חייבת להגיע
למשטרה? מה הנוהל צריך להיות ומה האפשרות כאשר מתלוננת לא רוצה
להגיע למשטרה אבל מוכנה לתת נתונים באמצעות גורם אחר. זאת השאלה
שעומדת לפנינו ואני מבקשת להתייחס אליה.

ח. אשל:
ויש עוד נושא טכני וזה עצם
ההודעה הטלפונית, האם גם הודעה
טלפונית יקבל יומנאי רגיל או שזה יועבר למישהו אחר.

היו"ר ש. אלוני:
את רוצה להתחיל בזר? במקשה.

ח. אשל:
לי נראה שבהנחיות ובהמלצות שלנו
אנחנו צריכים להמליץ שיפנו
למשטרה. כלומר, זה צריך להיות חלק מההנחיות שלנו ויחד עם זאת
להקל בטיפול במשטרה, כך שהתנאים הסבירים ביותר להקלת הטיפול
יהיו קיימים.

מדוע התחלתי מהטלפון? יצאנו
מהנחה שחוקר רגיל ושוטר רגיל לא מספיק רגישים לנושא ואז נדמה לי
שטוב היה שבנושאים אלה, כפי שכתוב כאן, יעשה כל מאמץ שהמתלוננת
תיחקר ע"י חוקרת. יכול להיות שצריכה להיות הוראה שהודעה על אונס
חועבר לדרג מסויים ולא ליומאי. נדמה לי שפה צריכה להיות המלצה
שפניה בנושאים אלה, לא יהיה לה טיפול שגרתי אלא שתהיה התחשבות
בנושא הפסיכולוגי הקשה של רתיעה ושל צורך לסייע לה, כך שאולי
יקבל את זה מפקד החחנה אם זה מקום קטן, בכל אופן מישהו יותר
בכיר ויותר מנוסה בנושא.

ועדה משותפת (של ועדות החוקה,
חוק ומשפט, פנים ואיכות הסביבה)
לענין שינוי הטיפול במקרי אונס -
10.1.1978

ה. זיידל: נניח שנאנסת באה לתחנה
בשעה 1 בלילה ואין אף אחד.
היא מוסרת את ההודעה לשוטר-תורן. הוא מוכרח לקבל את זה. מה שאת
אומרת, שיומנאי, יהיה מחובתו להודיע.

ת. אשל: אני חושבת גם בצורה של שיחה,
תדרוך וכו' במידת האפשר.
הייתי רוצה למנוע את האפשרות של טיפול שגרתי ומביך.

י. יצחקי: יש כאן המלצות מצויינות. למשל
בעמוד 2 סעיף 3: "משטרה, דגם
מחוז ת"א - התורן יוזעק ע"י היחידה החוקרת ויוצמד לנפגעת בכל מגעיה
עם היחידה החוקרת, (מגעים אלה כוללים חקירת הנפגעת, הצבעה, בדיקה
רפואית, מסדרי זיהוי וכו'). הייתי מוסיף לכך מיד את איסור פרסום
שמה של הנפגעת.

היו"ר ש. אלוני: באותם דברים כלליים נאמר,
שבכל שלב אין לתת פרסום לשם
הנפגעת.

ה. זיידל: מצד אחד יש הנחיות קיימות
ומצד שני יש הנחיות שמוצע
להוסיף אותן. מה שאמרה חה"כ אשל, היא בעצם מציעה. אני למעשה עוד
לא הגעתי לזה.

ת. אשל: אני מתייחסת לשיחת טלפון למשטרה.
אני שואלת אפילו לגבי הודעה
טלפונית.

היו"ר ש. אלוני: את מעלה שאלה, מה קורה אם הנפגעת
לא באה אלא מטלפנת, מה חייב
לעשות היומנאי. אני למשל מציעה, בו זמנית, יזמין אותה ויזמין את
העובד הסוציאלי אם נחליט שבערי השדה יש כוונות של העובד הסוציאלי.

ת. אשל: אולי שולח מכונית להביא אותה?

היו"ר ש. אלוני: הכוונה אם אין לה רכב, יש צורך
להזמין, לדאוג לכך שהיא תזומן
ולדאוג בו זמנית לסייעוד. מה את רוצה שיהיה?

ת. אשל: אני הייתי רוצה שתהיה הוראה
שישלחו להביא אותה.

היו"ר ש. אלוני: מי יביא אותה?

ת. אשל: רכב משטרתי יביא אותה.

היו"ר ש. אלוני: מי יוד צריך להיות שם? האם צריך
להביא אותה למשטרה או לבית-החולים?

ת. אשל: עוד לא הגענו לזה.

ועדה משותפת (של ועדות החוקה,
חוק ומשפט, פנים ואיכות הסביבה)
לענין שינוי הטיפול במקרי אונס -
10.1.1978

היו"ר ש. אלוני:

היא טלפנה בירושלים, היינו
ממליצים שרכב משטרחי יקח אותה

ישר לבית-החולים "שערי-צדק".

י. קרפ:

קודם כל צריך להביא למשטרה,
אולי יש דברים שצריך לברר מיד.

היו"ר ש. אלוני:

אם זה לווי משטרחי, כבר מגיע
החוקר.

י. יצחקי:

בעמוד 9 סעיף 2 כותב ד"ר אמיר:
"...הנפגעת שאינה מוכנה לעבור

את כל הדרך, בתלונה גלויה, תוכל להודיע שנאנסה ולמסור את הפרטים
הידועים לה על העברין, והמשטרה תקבל עדות כזו, אפילו מתנועת נשים,
מעובדת סוציאלית, מבית-חולים וכו'."

היו"ר ש. אלוני:

לא לזה היא מתכוונת. היא מתכוונת
לא לכזאת שלא רוצה להודיע למשטרה,

אלא לבחורה שנאנסה במקום בודד, אין לה עזרה ומה שהצליחה לעשות זה
לחייג למשטרה. מה קורה ברגע זה?

ש. שטרן-קטן:

נניח שהיא לא תרצה לבוא למשטרה,
מה יקרה? אני הייתי רוצה ללכת

בעקבות הדברים שאמרה חה"כ אשל, הייתי רוצה לומר למשטרה, כאשר יהיה
טלפון כזה, היומנאי יזעיק או יפעיל את העובד הסוציאלי כדי שהוא יוכל
לדבר עם הבחורה הזאת. נניח שהיא לא תרצה לבוא, שיהיה איזשהו מנגנון
מידי שיוכל לעזור לה להתגבר על המעצור הראשוני.

ה. זיידל:

לאחר הדיון שהיה לנו. אני רוצה
להציע הצעה. יש עבודת הכנה מצויינת.

אני מציע, שיו"ר הוועדה ביחד עם חברי הכנסת: יצחקי ואשל ישבו ויכינו
את הסיוטה. אני בטוח שכאן נמצא קונסנסוס. אחרת לא נא. מזה.

היו"ר ש. אלוני:

יש דברים שאנחנו מוכרחים לשמוע
את הסכמת חברי הכנסת לפני

שמכינים סיוטה, האם אנחנו רוצים שמיד יהיה במקום עובד סוציאלי,
או שאנחנו אומרים: לא רוצים שעובד סוציאלי יוזמן מיד למקום והיא
תחליט אם היא רוצה את עזרתו או לא; או שאנחנו אומרים: מפלג הנוער.
יש דברים שאתה צריך בהם את עמדת חברי הכנסת והם: מה היחס שלנו להצעה
של העובדים הסוציאליים; מה היחס להצעה של ש"ל; מה היחס שלנו להצעה
של פרופסור איזק מ"שערי-צדק".

אני חושבת שאין חילוקי דעות לכך

שנצטרך להחליט שבמשטרה ובציבור יהיה ידוע שכל הטלפונים יהיו מוכנים
לעזור בענין הזה, ובמשטרה ישנם כל המספרים של הגורמים השונים. נפגעת
יכולה לטלפן למשטרה ולבקש: אני לא רוצה לבוא לכאן, תגידו לי לאן לפנות.
אבל, צריך להחליט מר הוא הגורם הסיעודי שצריך להיות ליד המשטרה,
האם מזמינים דרך קבע עובד סוציאלי שילווה את הנפגעת? אין צורך להגיד
שדווקא חוקרות תהיינה, מפני שאם חוקר הוא מיומן ובעל מקצועי, אני
לא צריכה חוקרת. בדברים האלה חייבים לקבל את הסכמתם של חברי הכנסת
לפני שמכינים סיוטה.

ועדה משותפת (של ועדות החוקה,
חוק ומשפט, פנים ואיכות הסביבה)
לענין שינוי הטיפול במקרי אונס -
10.1.1978

ת. אשל:
יש אפשרות לגשת לנושא הזה מבלי
שאנחנו מחליטים. לעבור סעיף, סעיף,
להעיר הערות ואח"כ לראות אם משהו לא עשינו. כי לי אין אפשרות עכשו
לעבור על כל הדברים. רשמתי לי דברים כדי לבדוק אם הם קיימים או לא.
לאחר שנעיר את הערותינו, תשב תת-ועדה ותעשה מזה מקשה אחת.

היו"ר ש. אלוני:
יש פה הצעות אלטרנטיביות.
אנחנו חייבים למשל לקבוע עקרונית
האם חקירת המשטרה נעשית בנוכחות או לא בנוכחות. זאת שאלה עקרונית.
המשטרה אומרת: אנחנו רוצים שהחוקר יהיה לבד. האם הוועדה מקבלת את
זה או שהיא חושבת שהחקירה צריכה להיות בנוכחות אדם סמלי כדי לתת
לחקרת הרגשה טובה. אם נאמר: בלי - פתרנו את הבעיה. אם נאמר: עם -
צריך לקבוע מי הוא האיש, כי נצ"מ יעקבי התעקש שהוא לא רוצה בעת
החקירה אדם נוסף, וכאשר הוא ראה את ההתייחסות הזאת הוא הציע את
מפלג הנוער.

ת. אשל:
את זה אני מקבלת, שניקה כמה בעיות
עקרוניות ונביע את דעתנו. לגבי
חקירה, אני סבורה שאנחנו צריכים להוסיף כאן שלא יהיה עוד איש משטרה
נוסף, מפני שהיו תלונות שנכנסים עוד אנשי משטרה.

היו"ר ש. אלוני:
זה הוסכם ע"י המשטרה.

ת. אשל:
כדאי שזה יהיה רשום.

היו"ר ש. אלוני:
אנחנו רושמים: בכל שלבי החקירה
היא נמצאת בחדר רק עם האנשים
הנוגעים לחקירה ואין אדם זר נכנס. גם בנושא של זיהוי, לאחר מסדר
הזיהוי, היא נשארת יחידה והם הולכים.

ת. אשל:
יכולים לעשות מסדר זיהוי שהם לא
רואים אותה ע"י מראה חזית.

אין סיבה שזה לא יוכנס אצלנו.

י. קרפ:
זה יותר מסובך, כי יש שאלה
של עקרונות.

היו"ר ש. אלוני:
במסדר זיהוי יש שמונה איש. היא
הצביעה על אחד, כל השבעה יכולים
ללכת.

י. קרפ:
הם התכוונו שמסדר הזיהוי לא יעשה
פנים אל פנים.

ש. שטרן-קטן:
זה כן פנים אל פנים, אלא שהמזוהה
לא רואה את המזוהה.

היו"ר ש. אלוני:
יש שמונה אנשים. היא ראתה את
השמונה, הם לא רואים אותה. היא
אמרה על אחד: זהו. מדוע שבעה הנוספים צריכים לראות אותה?

ועדה משותפת (של ועדות החוקה,
חוק ומשפט, פנים ואיכות הסביבה)
לענין שינוי הטיפול במקרי אונס -
10.1.1978

הבעיה היא לחסום לגמרי את
העימות בין הקרבן לבין החוקף.

י. קרפ:

היו"ר ש. אלוני: מדוע כל השמונה צריכים לראות אותה?
השבעה הנוספים בוודאי לא צריכים
לראות אותה. אח"כ באה שאלה של העימות בינה לבין החוקף.

בכל זאת צריך לשמוע מישהו שמבין
את התהליך של הזיהוי.

י. קרפ:

קודם כל אנחנו יכולים להמליץ,
ואח"כ לראות אם זה בר-ביצוע.

היו"ר ש. אלוני:

הפקד שהיה פה אמר: זה לא צריך,
אבל כך זה לפי החוק.

מ. וירשובסקי:

יש ארצות בעולם שזה לא קיים.

ת. אשל:

אם זה לא נחוץ ובחוק זה קיים,
צריך להמליץ לתקן את החוק.

מ. וירשובסקי:

עלינו להמליץ שיהיה איש מיומן נוסף.
אני מאד בעד קבלת ההצעה של

ת. אשל:

העובדים הסוציאליים. הם כבר מוכנים לשתף פעולה.

לא התייחסנו מה קורה עם המלווה,
האם הוא נכנס איתה לחקירה?

י. יצחקי:

היו"ר ש. אלוני: צריך להחליט קודם כעקרון האם
צריך להיות מישהו סיעודי. אח"כ
נדבר מי, האם העובד הסוציאלי או ידיד שלה או רופא. קודם כל לגבי השאלה
העקרונית של המשטרה שאמרה: אני לא רוצה בעת החקירה אדם נוסף,
חייבים להתייחס אליה ולהחליט אם אנחנו מקבלים את הנימוק הזה או לא.
אם אנחנו לא מקבלים אותה, צריך להחליט מי הוא האיש שצריך להיות שם.

אם השוטר הוא איש מיומן, במקצוע

ש. שטרן-קטן:

עובד סוציאלי או פסיכולוג, אין

צורך שיהיה אדם נוסף בשלב הראשון. אם הוא אינו איש מקצוע, בהחלט
אני מקבלת את ההצעה השניה.

זה לא מציאותי.

י. יצחקי:

יש לי עוד הצעה והיא מחקשת עם
ההצעה לגבי מפלג הנוער.

ת. אשל:

מאחר ובשלב החקירה לא יאמרו את כל ההמלצות שלנו בעת ובעונה אחת
בכל המקומות, אני לא רואה בעין יפה את הענין של מפלג הנוער.

עובד סוציאלי זה לא בהכרח מפלג
הנוער.

ש. שטרן-קטן:

ועדה משותפת (של ועדות החוקה,
חוק ומשפט, פנים ואיכות הסביבה)
לענין שינוי הטיפול במקרי אונס -
10.1.1978

ח. אשל:
יש הצעה ספציפית של משטרת ת"א,
כאשר הם לא רצוי בכלל את
העובד הסוציאלי, הם חשבו שיפתרו את הבעיה בזה שיגידו שמפלג הנוער
יהיה נוכח. אני אומרת שזה לא הפתרון. אני חושבת שאנחנו לא צריכים
לקבל את זה.

ק. כהנא:
ההתנגדות של המשטרה לא נומקה.
אם יש נכונות מצד העובדים
הסוציאליים להעמיד למטרה זאת בן-אדם מתאים, והם הלא רוצים, זאת
ההמלצה הטובה ביותר, לדאוג לכך שיהיה עובד סוציאלי.

שאלה אחרת היא האם אנחנו מוכנים
לקבל את ההצעה של העובדים הסוציאליים שזה יעשה בהתנדבות. לי יש
התנגדות.

היו"ר ש. אלוני:
חה"כ קטן אמרה, אם החוקר הוא
עובד סוציאלי מקצועי. אני מתנגדת
לכך, כי התפקיד של חוקר הוא לקבל מכסימום עובדות ולהכין את התיק.
כמה שהוא יהיה מיומן, טוב שיש שם מישהו שנותן גיבוי.

נדמה לי שאנחנו יכולים להתאחד
בהצעה שיהיה אדם סיעודי. יש פה הצעה של ד"ר הורוביץ והוא אומר דבר
מענין, שיש הרבה בעיות של כמה גורמים צריכים סיעוד מסוג זה, למשל,
נערות מוכות או נערות שבורחות מהבית וההצעה שלו שיהיה מוקד. אנחנו
נדון בהצעה זאת אח"כ. אבל לצורך הענין שלנו אנחנו מתאחדים בכך
שצריך להיות איש סיעודי וכאן נשאלת השאלה, האם יש להזמין אותו מיד
או קודם לשאול את השאלות ואח"כ להזמין.

ח. אשל:
אני חושבת שהמלצנו להזמין אותו
מיד ואח"כ הוא ישאל את השאלות.

ק. כהנא:
אם מחכים עד להזמנת העובד
הסוציאלי, זה עלול ליצור חצי שעה
או יותר. השוטרים צריכים לפעמים, בכדי שיוכלו למצוא את האנס, לקבל
ידיעות מיידיות. אל נתעלם מהעובדה הזאת.

היו"ר ש. אלוני:
אני חושבת שאפשר לגבות את
הידיעות המיידיות. זאת לא החקירה
במלואה. אנחנו יכולים להגיד שהם צריכים להזמין את העובד הסוציאלי
ומותר להם לחקור באינפורמציה ראשונה כדי לאתר את האנס.

ש. שטרן-קטן:
זה מסכן את החקירה. הוא נכנס
כבר לעסק.

ק. כהנא:
אין מה לעשות.

י. קרפ:
אותי מקשה המחשבה מה קורה בזמן
עד שמגיע העובד הסוציאלי.
נניח שניקה את המודל של בית-החולים, האם מעכבים את הפרוצדורה של
ההגעה לבית-החולים?

היו"ר ש. אלוני:
מסיעים אותה לבית-החולים ומזמינים
אותו לשם.

ועדה משותפת (של ועדות החוקה,
חוק ומשפט, פנים ואיכות הסביבה)
לענין שינוי הטיפול במקרי אונס -
10.1.1978

ר. מלחי:

אם לוקחים את הדגם של בית-החולים,
אין צורך להזמין עובד סוציאלי,

כי הדגם הזה כולל עובד סוציאלי.

היו"ר ש. אלוני:

אבל בית-החולים לא מלווה אותה.
הוא לא נמצא אח"כ בחקירה של

המשטרה, להוציא את הדגם של "שערי-צדק".

י. קרפ:

בדגם "שערי-צדק" היא חוזרת
למשטרה עם שוטר. אין לה לוו

סעודי.

ק. כהנא:

בפירוש נאמר שהיחידה בבית-החולים
ממשיכה במעקב אחר הנפגעת.

היו"ר ש. אלוני:

אבל זה רק מודל אחד. אחת לא יכול
להעתיק אותו בכל בית-חולים בארץ.

ק. כהנא:

אז נאמר, במקום שאפשר ללכת לפי
מודל של "שערי-צדק" נסתפק במודל

הזה. כאן נאמר במפורש: עובד סוציאלי יתלווה לנפגעת גם בשלב החקירה.

ת. אשל:

זה לא "שערי-צדק".

ר. מלחי:

זאת החוליה שחסרה שם.

ש. שטרן-קטן:

קודם כל צריך להחליט "עובד סוציאלי
יהיה במשטרה ולא לזוז מזה.

י. יצחקי:

אולי נשנה את המלה, ונאמר:
לוי סיעודי?

היו"ר ש. אלוני:

גם אני חושבת.

ת. אשל:

אנחנו לא הבענו את דעתנו לגבי
ענין בית-החולים. אני חושבת

בקול רם, במקום שיש דגם של "שערי-צדק" נדמה לי שמציעים לבחורה
שנאנסה, דבר ראשון, ללכת לבית-החולים ולא למשטרה.

היו"ר ש. אלוני:

זה היוצא מן הכלל.

ת. אשל:

אני לא בטוחה אם זה נכון. אני
חושבת בקול רם, האם זאת באמת

המלצה נבונה, או קודם כל משטרה ולא להתחיל לעשות דברים יוצאים
מן הכלל?

היו"ר ש. אלוני:

את יכולה לעשות אלטרנטיבה
ולומר, שהיא יכולה לפנות או
למשטרה או לבית-החולים וחובה על בית החולים, ברגע שהיא מגיעה לשם,
להודיע למשטרה.

י. קרפ:

מבחינת התארגנות, עדיף שתלך
למשטרה כדי שאפשר יהיה לראות מיד

במקום מה צריך לעשות.

מ. וירשובסקי:

יש לי שאלה עקרונית, האם נכתוב
פה מורה נבוכים לנאנסת? אנחנו
צריכים לקבוע מה המוסדות צריכים לתת, המשטרה, בית-החולים, הסעד.
האם אנחנו מספיק מקצועיים להגיד אם היא צריכה ללכת קודם לבית החולים
או קודם למשטרה? אני לא יודע אם זה תפקידה של ועדה כמו שלנו להחליט
בדברים האלה. אני חושב, עזרה ותאום מבחינת המוסדות - זה כן. אני
חושב, מה שצריך לדאוג הוא שיהיה עובד סוציאלי לרשות האשה הפגועה,
שהיו כתובות, שיהיו אמצעים כספיים. אבל להתוות את הדרך, אני חושב
שנכנס יותר מדי לפרטים.

היו"ר ש. אלוני:

הבעיה שיש אחוז מסויים שלא מגיש
תלונות, או שיש אחוז מסויים שרוצה
ללכת לבית-החולים אבל לא למשטרה. איך אתה יוצר את התאום?

ת. אשל:

אני חושבת שזה מאד חשוב, אחרת לא
נביא לידי שינוי.

מ. וירשובסקי:

אני רוצה שתהיה להן כל עזרה, אבל
אני מציע להזהר אם אנחנו נגיד צעד

אחרי צעד בדברים האלה.

היו"ר ש. אלוני:

נניח שנלך בשיטתך ואתה אומר כך:
הדבר הראשון, היא מגיעה למשטרה.

מרגע שהיא מגיעה למשטרה, מה קורה?

מ. וירשובסקי:

קודם כל, אם היא מגיעה למשטרה
אפשר להתחיל בחקירה כדי לאתר את
האנס, אבל מיד צריך לקרוא לעובד הסיעודי. את זה אני מקבל. אנחנו רוצים
להשחיל את הרעיון של העובד הסוציאלי כנגד עמדתה של המשטרה. אבל הגיד
שהיא תלך קודם כל למשטרה או לבית-החולים - לא הייתי קורה. זה תדריכים,
הייתי משאיר את זה פתוח. הייתי אומר מה שצריך להיות במשטרה ומה צריך
להיות בבית-החולים. אח"כ אפשר להטיל על מישהו ממשרד הרווחה להכין
תדריך.

ת. אשל:

אני בטוחה שבסופו של דבר נמליץ
שתהיה הסברה ויהיו תדריכים.

מ. וירשובסקי:

בסדר, אבל לא שועדת כנסת תכין
תדריכים. כדאי להגיד, אם היא
פונה למשטרה או לשי"ל או לבית-חולים, מהו האופטימום הנחוץ כדי שיהיה
טיפול נאות. את זה אפשר לכתוב.

היו"ר ש. אלוני:

בשלב הראשון אין חילוקי-דעות,
כשמגיעה תלונה למשטרה והיא אינה
במשטרה, יש לעזור לה להגיע למשטרה. בו זמנית להזמין עובד סוציאלי
והעובד הסוציאלי הוא שמציע את שירותיו. האשה יכולה לקבל אותם או
לסרב. אין בהזמנה של עובד סוציאלי כדי לעכב את החקירה הראשונית
לצורך איתור האנס במקרים שניתן לאתר אותו.

ועדה משותפת (של ועדות החוקה,
חוק ומשפט, פנים ואיכות הסביבה)
לענין שינוי הטיפול במקרי אונס -
10.1.1978

אם את שולחת שוטר להביא אותה,
למה להביא אותה מיד למשטרה?

י. יצחקי:

לאן?

היו"ר ש. אלוני:

לבית החולים.

י. יצחקי:

אם יש צורך. אני חושבת שהנקודה
הזאת מוסכמת עלינו.

היו"ר ש. אלוני:

מה היו ההמלצות בבית-החולים
"שערי-צדק" אם קורה דבר כזה,
האם שוטר ישפוט לפי הנסיבות? אני יוצאת מתוך הנחה שהוא בראש וראשונה
לוקח אותה לבית-החולים.

ת. אשל:

אם יש צורך.

היו"ר ש. אלוני:

מה זה אם יש צורך?

ת. אשל:

כל אחת צריכה להבדק בבית-החולים!?

היו"ר ש. אלוני:

אולי היא לא רוצה?

י. קרפ:

אפשר לומר שלא משחררים אותה,
מומלץ לקחת אותה לבית-החולים.

ת. אשל:

בהסכמת האשה.

ש. שטרן-קטן:

למה צריך לקבוע? מספיק שאומרים
שהתהליך של הזמנת עובד סוציאלי

י. קרפ:

לא צריך למנוע את שליחתה לבית-החולים.

אנחנו מדברים על זה, זה שנמצאת
באיזשהו מקום ומצלצלת למשטרה,

ת. אשל:

מה צריך לעשות?

זה צריך להקבע לפי הענין במשטרה.

י. קרפ:

זאת אומרת, אם היא פונה ומגיעים
אליה, לפי הענין יש להזמין את

היו"ר ש. אלוני:

העובד הסוציאלי, ולפי הענין להביא אותה או למשטרה או לבית-החולים
או למוסד טיפולי אחר.

זה בוודאי שלא. האם לא היה ברור
מפי האנשים שהציגו את הנושא, שיש

ש. שטרן-קטן:

קודם כל לעזור לנפגעת להגיע לבית-החולים, אלא אם היא מתנגדת?
כך החרשמתי.

אנחנו אומרים "לפי הענין", או לכאן
או לכאן.

היו"ר ש. אלוני:

מי יקבע לפי הענין?

ק. כהנא:

מי שבא לקחת אותה.

היו"ר ש. אלוני:

אני הבנתי, לפי הדגם של
"שערי צדק" קודם כל לבית-החולים.

ר. מלחי:

התרשמתי שאת ענין בית החולים יש
להקדים במידת האפשר. כך יש

ת. אשל:

התרשמות של הרופא, יש בדיקה, יש סיוע ראשוני לאשה במסגרת זאת.

במקרים שיש טלפון אנחנו אומרים:
יש להזמין עובד סוציאלי ורצוי
להביא אותה מיד לבית-החולים. שם יהיה עובד סיעודי ובנוכחות תיעשה

היו"ר ש. אלוני:

החקירה.

אני לא בטוחה שהחקירה תהיה שם.

ת. אשל:

אבל בכל מקרה תהיה חקירה ראשונית.

היו"ר ש. אלוני:

האם אנחנו חושבים שאת הדגם של
"שערי-צדק" צריך להעתיק גם במקומות
אחרים, או שאנחנו מסתפקים לעת עתה בדגם של "שערי-צדק"?

ק. כהנא:

הייתי אומרת להמליץ בפני משרד
הבריאות שבמרכזים גדולים או

היו"ר ש. אלוני:

באזורים יעשו את הדגם של "שערי-צדק" כדי שמיד תהיה אפשרות של טיפול.
בשלב ראשון, כמובן שתהיינה הנחיות לבתי-החולים, אבל הם צריכים לשאוף
להגיע לדגם של "שערי-צדק". אנחנו נמליץ שבכל בית-חולים, בחדר מיון
יהיו אנשים מיומנים.

השאלה היא אם לא ההמלצה של
ד"ר הורוביץ עדיפה?

י. יצחקי:

המוקד, זה לא במקום המשרד,
זה צמוד למשרד.

היו"ר ש. אלוני:

אני חושבת שפה התקבלו דברים

ואפשר להכין מודל בענין הזה.

לא כל כך ברוח לי השאלה, האם
הסיעוד צריך לבוא ממוקד של

י. קרפ:

עובדים סוציאליים או מוקד של משרד הרווחה במשטרה במקום מודל
של "שערי-צדק", או שהוועדה חושבת שמודל של "שערי-צדק" שבו נעשית
הבדיקה הרפואית וניתן טיפול סיעודי, הוא מודל עדיף ואנחנו במקרה
זה, במקום להמליץ נבקש ממשרד הבריאות לקבוע תכנית במרכזים שישנם
דגמים כאלה?

מה שקורה הוא, כאשר יש לך דגם
של "שערי-צדק", מצטמצם תפקידו

היו"ר ש. אלוני:

של העובד הסוציאלי, כשאינן, מתרחב תפקידו, וההמלצה שלנו היא,
שרצוי שבחדר מיון בבית-החולים יהיה מוכן דגם של "שערי-צדק".

האם חושבים שהטיפול הסיעודי יהיה
בבית-החולים?

י. קרפ:

ועדה משותפת (של ועדות החוקה,
חוק ומשפט, פנים ואיכות הסביבה)
לענין שינוי הטיפול במקרי אונס -
10.1.1978

היו"ר ש. אלוני:
לא היו חילוקי דעות שבשלב הראשון
הטיפול הסיעודי יהיה בבית החולים.
אבל ברגע שהיא עוזבת, שחיה לה כתובת מלווה בכל מקרה.

י. קרפ:
לא ראיתי שהיתה הכרעה בענין זה.

היו"ר ש. אלוני:
אנחנו מעדיפים שברגע שהיא
בבית-החולים, בית החולים יהיה
מוכן לעבודה הסיעודית הן מבחינה רפואית והן מבחינה פסיכולוגית.

ק. כהנא:
זאת המלצתו של ד"ר אמיר.

ש. שטרן-קטן:
אני חושבת שהפונקציה הזאת חצריך
תאום בין המוקד במשטרה לבין
הוועדה או צוות סיעודי בתוך בית החולים,

היו"ר ש. אלוני:
היות והעובד הסוציאלי מוזמן,
הוא פעיל רק אם הקרבן רוצה אותו.
אם האשה קבלה את סיפוקה המלא בבית-החולים, היא אומרת לו: תודה רבה,
לך לשלום. המודל הרצוי הוא לפתח את המודל של "שערי צדק". במקרה שאין
הדגם של "שערי-צדק" נוכח העובד הסוציאלי. במקרה שיש דגם של "שערי-צדק"
העובד הסוציאלי עושה את הפונקציה המצומצמת. אני חושבת שעל זה
אין חילוקי דעות.

ח. אשל:
והיה והגיעה קודם לבית-החולים,
בית-החולים מודיע למשטרה ואז
המשטרה דואגת להזמין את העובד הסוציאלי שצריך להיות נוכח בחקירה.

י. קרפ:
אם היא הגיעה לבית-החולים,
אני חושבת שהרופא חייב לשאול
את הבחורה אם היא מעוניינת למסור תלונה.

היו"ר ש. אלוני:
בוודאי.

י. יצחקי:
ואם להודיע למשטרה שלה או לא.
צריך לדון גם בזה.

מ. וירשובסקי:
זה שוב מסוג הדברים שאסור לנו
לעשות את זה.

היו"ר ש. אלוני:
זה נושא שקשור לעובד הסיעודי
והוא צריך לפעול לטובת הקרבן.
השאלה שאנחנו חייבים להכריע עליה כאן, זאת הבעיה של אשה שאינה רוצה
להגיש תלונה, כיצד ואיך לתת כתובות ומה היחס שלנו לבתים שונים שקמים
בת"א, חיפה או שי"ל?

ח. אשל:
זה גם לנשים מוכות.

היו"ר ש. אלוני:
האם הוועדה ממליצה לעודד את
הגורמים האחרים? לתת להם פרסום
הוועדה צריכה להגיד אם היא
כדי שהציבור ידע שישנה כתובת כזאת?
מתייחסת לחלק הזה.

ועדה משותפת (של ועדות החוקה,
חוק ומשפט, פנים ואיכות הסביבה)
לענין שינוי הטיפול במקרי אונס -
10.1.1978

מ. וירשובסקי:

אנחנו צריכים לפנות למשרד
הבריאות שהוא יפרסם את הרשימה

ושיהיה פיקוח-נפש

היו"ר ש. אלוני:

השאלה אם זה משרד הבריאות או
משרד הרווחה.

מ. וירשובסקי:

ש. שטרן-קטן:

כשנדון על מוקד, יכול להיות שזה
גם יקל במידה מסוימת לגבי
החלטתם של נשים לפנות. בית-חולים מצד אחד ומוקד של סיעוד מצד שני,
זה יכול להקל עליהן.

היו"ר ש. אלוני:

זה עדין מימסד. ההתייחסות היא
האם יש להקים מקומות מקלט?
האם הוועדה רוצה להתייחס למקומות מקלט כאלה?

ק. כהנא:

אנחנו יכולים לדון על כך אם הם
מתפקדים כראוי.

מ. וירשובסקי:

אנחנו יכולים להפנות את זה למשרד
ממשלתי מוסמך ואני חושב שזה קשור

למשרד הבריאות.

ח. אשל:

משרד הסעד קשור ומשרד הרווחה קשור,
משום שאליהם מגיעים המקרים.

ביוזמתי העליתי שאלה בנעמ"ת שהם
יוגו סיוע משפטי לנשים שמוצאות מקלט ויש להן בעיות. נשאלת השאלה
אם מביאים לידיעת הציבור? במקרה הזמנו ביוזמתנו את מרשה פרידמן,
אבל לא הזמנו את האחרים שגם הם היו רוצים לפעול בענין זה.

י. יצחקי:

צריך להתייחס לעמ' 9 סעיף 2.
הוא אומר: "...תוכל להיות
שנאנסה ולמסור את הפרטים הידועים לה על העברייין, והמסורה תקבל
עדות כזו, אפילו מתנועת נשים, מעובדת מוציאלית, מבית-חולים וכו'".
ד"ר אמיר נותן לגטימציה לתנועות נשים.

היו"ר ש. אלוני:

הבעיה יותר מורכבת ואני מציעה
שבישיבה הבאה נתייחס לקומפלקס
של אלה שאינן מגיעות למשטרה אלא לגורמים שונים, מה העזרה שיש
להעמיד לרשותן, כיצד להשתמש באינפורמציה - ובמקביל להכין
איזשהו סיכום לדברים שעסקנו בהם.

י. קרפ:

אולי לעמוד על זה שתהיה חוקרת
או לא?

היו"ר ש. אלוני:

היתה הצעה שנאנסת תחקר ע"י חוקרת.
דעתי האישית, שאין לקבוע את זה.
אם נותנים את הנוכחות הסיעודית, לא הייתי מבחינה בזה.

ועדה משותפת (של ועדות החוקה.
חוק ומשפט, פנים ואיכות הסביבה)
לענין שינוי הטיפול במקרי אונס -
10.1.1978

שמענו מד"ר אמיר שהיה שיפור גדול
מאד כשנכנסו חוקרות. הייתי אומרת

ת. אשל:

כפי שזה כתוב: "רצוי".

יש שתי נקודות לבירור בישיבה
הבאה: 1. בענין של אלה שלא

היו"ר ש. אלוני:

רוצות להגיש תלונה. דבר שני, חוקר, חוקרת.

תודה רבה, ישיבה זו נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 14.10